

Fotó: Nathan Martin

Jane Goodall Institute

Sürgős felhívás a COP28 részvevőihez: integrált megoldásokra van szükség

Az éghajlati válság itt van velünk, ahogy közeledik a COP 28 kezdetének időpontja. Az erdők lángokban állnak, Az óceánok kilépnek medrükből. A tanulmányok szerint kevesebb mint egy évtizedünk van arra, hogy megakadályozzuk a hőmérséklet 1,5 fokot meghaladó növekedését. Az ezt meghaladó értékek katasztrofális következményekkel járnának. A Föld "életjelei" rosszabbnak tűnnek, mint eddig bármikor az emberi történelem során.

Egy friss tudományos jelentés szerint (i) 2023-ban számos éghajlati rekord dőlt meg, még hozzá igen nagy mértékben. A valaha mért legmagasabb havi földfelszíni hőmérsékletet júliusban mérték, bolygónkon valószínűleg ez volt az elmúlt 100 000 év legmagasabb értéke.

- **A bolygó három, egymással szorosan összefüggő válság konvergenciájától szenved**, ezért globális megközelítésre van szükség az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a környezeti egyenlőtlenség kezeléséhez. Az emberi gazdasági tevékenységek idézik elő a biológiai sokféleség csökkenését és az éghajlatváltozást, amelyek kölcsönösen erősítik egymás hatását. Súlyos következményekkel járnak az emberekre – különösen a bolygó legkiszolgáltatottabb közösségeire – és azokra az ökoszisztémákra nézve, amelyektől a létünk függ. Egyik problémát sem lehet sikeresen megoldani, hacsak nem együttesen kezeljük azokat.
- Döntő fontosságú, hogy **1,5 °C-ra korlátozzuk a globális hőmérséklet-emelkedést** az éghajlatváltozás emberekre és természetre gyakorolt negatív hatásainak minimalizálása érdekében. E cél elérése elengedhetetlen annak biztosításához, hogy a természeti rendszerek továbbra is olyan alapvető fontosságú ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtsanak, mint a szén-dioxid-tárolás, az éghajlat-szabályozás és az alkalmazkodás. Ehhez azonnali és arányos fellépésre van szükség a fosszilis tüzelőanyagok és az azok használatát elősegítő támogatások fokozatos megszüntetése, valamint a fenntartható tisztaenergia-rendszerek globális bevezetése érdekében.

- A biológiai sokféleség csökkenésének egyik fő oka a **vadon élő állatok és növények illegális kereskedelme, valamint az élőhelyek pusztulása**, ami számos fajt veszélyeztet és súlyosbítja az éghajlatváltozást. A Jane Goodall Intézet több éves kutatási munkája és természetvédelmi erőfeszítései feltárták, hogy ez egy összetett globális probléma, amely a szegénységben, a korrupcióban, a törvényi szabályozások végrehajtásának hiányában és az egzotikus fajok iránti növekvő keresletben gyökerezik. Az oktatás és a tudatosság növelése alapvető fontossággal bír; azonban kifutunk az időből. A politikai irányításra nagyobb szükség van, mint valaha, az illegálisan forgalmazott fajok származási országának legmagasabb szintű hatóságaitól kezdve a cél- és tranzitország hivatalos szerveinek szerepéig bezárólag, csakúgy, mint a nemzetközi szervezetkerek és a közösségi hálózatokra. Továbbá aktualizált globális jogi keretre van szükség ezen probléma, és annak az éghajlatra, a biológiai sokféleségre, a közegészségügyre, az állategészségügyre, valamint az őslakos és helyi közösségek fenntartható megélhetésére gyakorolt negatív hatásainak kezeléséhez.

A bolygó három, egymással szorosan összefüggő válság konvergenciájától szenved, ezért globális megközelítésre van szükség az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a környezeti egyenlőtlenség kezeléséhez.

Photo credit: Nick Riley

- **Afrikában** a hőmérséklet gyorsabban emelkedik a globális növekedés üteménél. Az aszályok gyakorisága 1979 óta csaknem megháromszorozódott a szubszaharai Afrikában, a tengerszint emelkedése az afrikai partok mentén nagyobb a globális átlagnál, ami hozzájárul a partmenti áradások és erózió gyakoriságának és intenzitásának növekedéséhez. Ezek a hatások súlyos következményekkel járnak a helyi közösségekre és számos faj élőhelyére nézve. A hőmérséklet-emelkedéssel járó egyik fő probléma az élelemhiány, Ez nem csak azokat az embereket fenyegeti, akiknek a jövedelme és az élelmezése az ültetvényeik terméshozamától függ, hanem azokat az állatokat is, amelyekkel osztoznak az élőhelyükön. Az egyre gyakoribb és elhúzódóbb tartó aszályok a növényzet pusztulását okozzák, növelik a tűzesetek kockázatát,

A csimpánzok és az éghajlatváltozás

A fokozott földhasználat és az éghajlatváltozás miatti erdőpusztulás veszélyezteti a csimpánzok és más afrikai főemlősök fennmaradását, mivel ezek a veszélyeztetett fajok kiszorulnak természetes élőhelyükről, növelve ezzel az emberek és a vadon élő állatok közötti találkozások gyakoriságát. Alapvető fontosságú, hogy olyan intézkedéseket hozzunk, amelyek visszafordítják az éghajlatváltozás hatásait, és csökkentik az ember és a vadon élő állatok közötti konfliktusok és a zoonózisok okozta jövőbeli világjárványok elterjedését.

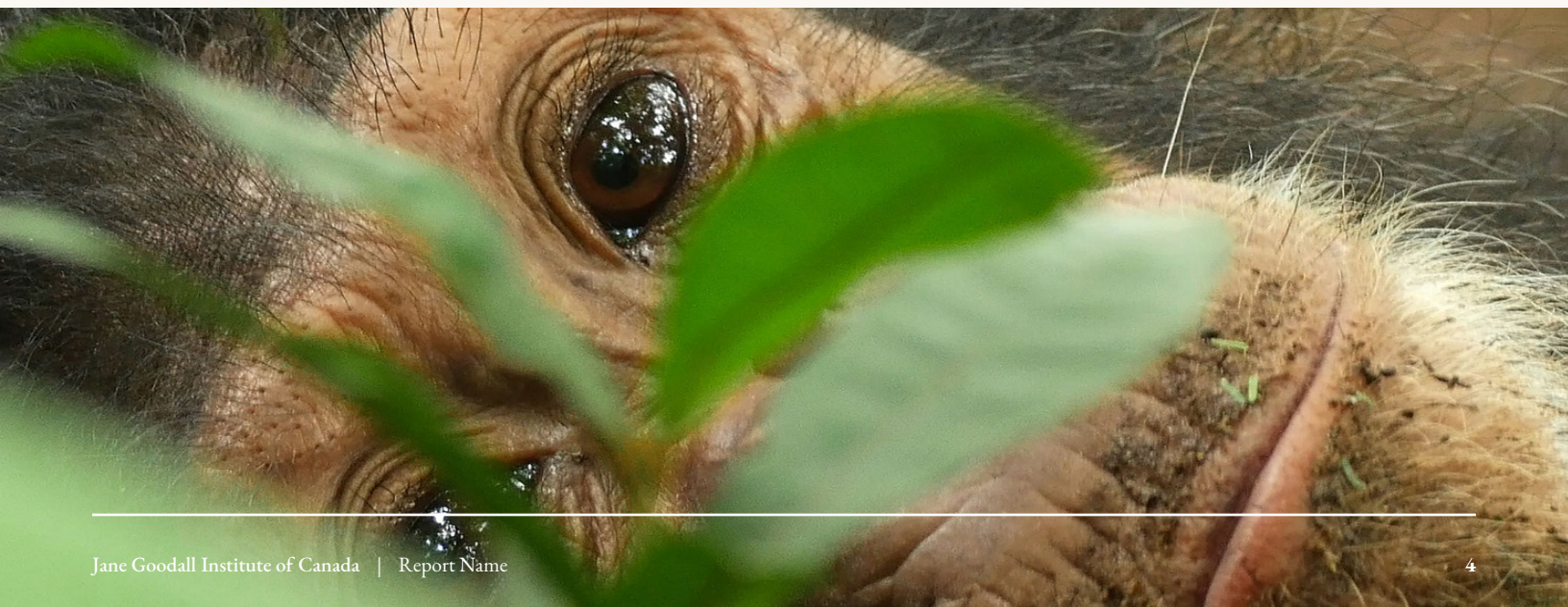
és veszélyeztetik számos faj, köztük a csimpánzok élőhelyét. A tudományos közösség becslése szerint az afrikai emberszabású majmok 2050-re elveszítik a jelenlegi élőhelyük 84-95% -át az éghajlatváltozás, a fokozott földhasználat és az emberi populáció növekedése miatt. Ezért a Jane Goodall Intézet Afrikában és szerte a világon holisztikus szemlélettel igyekszik kezelni a biológiai sokféleség csökkenés, az éghajlatváltozás és a környezeti egyenlőtlenség kérdését. Megközelítésünk integrálja az őslakosok tudását, a tudományos adatokat és az innovatív technológiákat a helyi döntéshozatali folyamatokkal és megoldásokkal. A helyi közösségekkel partnerségben fenntartható kezdeményezések elősegítéséért és támogatásáért dolgozunk, melyek a következők: a földhasználat fejlesztése, az erdőirtás megfékezése, a biológiai sokféleség szempontjából jelentős tájak monitorozása, az éghajlatváltozás természeti rendszerekre gyakorolt lehetséges hatásainak felmérése, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási stratégiák integrálása, a veszélyeztetett vadon élő állatok védelme, továbbá lépéseket tesznek annak érdekében, hogy életképes jövőt biztosítsanak a Föld minden életformája számára.

- Az éghajlat-politikai célkitűzések eléréséhez elengedhetetlen a **megfelelő finanszírozás** biztosítása. A globális biológiai sokféleség 80%-a a helyi közösségek és az őslakos népek kezében van, akik az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásának kevesebb mint 1%-ából részesülnek. A Jane Goodall Intézet szót emel az éghajlatváltozás elleni küzdelem globális finanszírozásának és költségviselésének ambiciózus növelése mellett, az érdemi intézkedések támogatása érdekében az alábbi területeken: a veszteségek és károk mérséklésének és az alkalmazkodásnak teljes folyamata, többek között a

nagy mértékben integrált, természet alapú megoldások fokozott végrehajtása révén, melyeket nagyobb arányban tesznek közvetlenül elérhetővé az őslakos népek és a helyi közösségek számára. Az alacsony jövedelmű országok, amelyek a legkevésbé járultak hozzá a globális kibocsátáshoz, most aránytalan mértékben viselik az éghajlati válság költségeit. E környezeti egyenlőtlenség kezelése érdekében arra szólítjuk fel a magas jövedelmű országokat, hogy tűzzenek ki merész célokat, és teljesítsék pénzügyi kötelezettségvállalásaikat a leginkább érintett közösségek irányában az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásuk támogatása érdekében.

- Alapvető fontosságú a **megújulóenergia-rendszerek** – többek között a közösségi alapú megújuló energia- és mikrohálózatok – kialakítási ütemének felgyorsítása, figyelembe véve azt is, hogy a méltányos átállás biztosításának szükségessége nem gyakorolhat káros hatást a környezetre vagy a közösségekre.
- **A Jane Goodall Intézet határozottan felszólítja az összes érintett felet**, hogy kerüljék el a Párizsi Megállapodás keretében elfogadott hőmérséklet-emelkedési célok túllépését, és különösen óva int attól, hogy a nettó nulla kibocsátási célok elérése érdekében nem bizonyított, teszteletlen és szabályozatlan geomérnöki technológiák alkalmazására támaszkodjanak, mint például a napsugárzás módosítása (SRM), az óceánok trágyázása és lúgosítása, valamint más szén-dioxid-kivonási módszerek (CDR). A kibocsátáscsökkentésre vonatkozó nemzeti törekvések késleltetésének vagy csökkentésének kockázata mellett megoldatlan, érzékeny kérdések merülnek fel ezen technológiák etikai szempontjaival, a közös megegyezés és az egyenlőség elvének betartásával és a szabályozással kapcsolatban.

Photo credit: JGI-Bill Wallauer

„Szembe kell néznünk annak az őrült elképzelésnek a következményeivel, miszerint megvalósítható a korlátlan gazdasági fejlődés egy véges természeti erőforrásokkal és növekvő népességgel rendelkező bolygón. A döntéseket rövid távú haszonszerzés céljából hozzák meg a jövő környezetének védelme rovására. Jelenleg a világ népességét több mint 8 milliárd emberre becsülik, ami 2050-re várhatóan eléri a 10 milliárdot. Mindehhez hozzá véve kapzsi életmódunkat, a fosszilis tüzelőanyagok felelőtlen felhasználását, a hús iránti keresletet, a szegénységet – és természetesen küzdenünk kell a korrupció ellen.”

Dr. Jane Goodall, DBE, a Jane Goodall Intézet alapítója, az ENSZ Békénagykövete

A Jane Goodall Intézet a világ 25 országban rendelkezik tagozatokkal, amelyek a biológiai sokféleséggel kapcsolatos legsürgetőbb kihívások kezelése és a környezetvédelmi vezető szerep előmozdítása érdekében munkálkodnak. A fiatalok által vezetett Roots & Shoots programunk rávilágít a generációk közötti egyenlőtlenségre, mivel a mai gyermekeket és fiatalokat a jövőben leginkább az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenésének pusztító hatásai fogják károsan érinteni, ha most nem cselekszünk.

A Jane Goodall Intézet felszólítja a COP28 minden résztvevőjét, hogy tudományos ajánlások [ii] [iii] [iv] alapján hozzanak azonnali, bátor döntéseket, helyezték gyermekeik boldogulását és jövőjét egyes országok vagy vállalkozások rövid távú érdekei elé, és tegyenek lépéseket az energiaátmenet felgyorsítása érdekében. Az éghajlati vészhelyzet nem csupán elszigetelt környezetvédelmi kérdés; rendszerszintű, egzisztenciális fenyegetéssé vált minden életforma számára.

Citations

[i] William J Ripple, Christopher Wolf, Jillian W Gregg, Johan Rockström, Thomas M Newsome, Beverly E Law, Luiz Marques, Timothy M Lenton, Chi Xu, Saleemul Huq, Leon Simons, Sir David Anthony King, The 2023 state of the climate report: Entering uncharted territory, *BioScience*, 2023; biad080, <https://doi.org/10.1093/biosci/biad080>

[ii] IPCC, 2023: Summary for Policymakers. In: *Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II, and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* [Core Writing Team, H. Lee and J. Romero (eds.)]. IPCC, Geneva, Switzerland, pp. 1-34, doi: 10.59327/IPCC/AR6-9789291691647.001

[iii] IPBES (2019): Summary for policymakers of the global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. S. Díaz, J. Settele, E. S. Brondízio E.S., H. T. Ngo, M. Guèze, J. Agard, A. Arneeth, P. Balvanera, K. A. Brauman, S. H. M. Butchart, K. M. A. Chan, L. A. Garibaldi, K. Ichii, J. Liu, S. M. Subramanian, G. F. Midgley, P. Miloslavich, Z. Molnár, D. Obura, A. Pfaff, S. Polasky, A. Purvis, J. Razzaque, B. Reyers, R. Roy Chowdhury, Y. J. Shin, I. J. Visseren-Hamakers, K. J. Willis, and C. N. Zayas (eds.). IPBES secretariat, Bonn, Germany. 56 pages.

[iv] IUCN position paper for UNFCCC COP28 United Nations Framework Convention on Climate Change Twenty-eighth session of the Conference of the Parties (COP28) 30 November – 12 December 2023, Dubai, UAE.